

L' ART DEL PAGÉS

FOMENT DE LA AGRICULTURA

Concurs-exhibició vitícola de 1890, en Badalona.

Secció de prácticas.

Son cinch los llochs ahont s' ha aplicat l' Abono vegetal anti-filoxèrich de Figueras; una aplicació se feu en 8 de Mars en uns setze ceps d' una vinya den Joan Cuixart, situada en la demarcació de Snt. Geroni de la Murtra lldinant ab la carrerada de can Mas, y per rahó del temps no 's feren las demes aplicacions fins lo dia 13 del present mes en que se tractaren uns setze ceps den Joseph Costa y Colomer de la sua vinya situada en lo paratge denominat Roda-socas yllindant ab lo camí que conduheix á Valldensana á solixent y ab la carrerada de can Mas á mitxdia, altres setze ceps den Joan Cuixart de la mateixa pessa en que 's feu la primera aplicació en 8 de Mars, pero al extrem del mitxdia de dita pessa; altres setze ceps den Joan Pere Pujol de la sua vinya situada en lo paratge de Sant Geroni de la Murtra que dona vessant á la font Santa, y altres setze ceps den Francisco Gasull de la sua vinya situada en la propietat de can Mas demarcació de Canyet.

Tots los que vulgan fer probaturas ab los demès materials presentats al Concurs, poden dirigirse á aquesta Associació ó al President del Jurat, Sr. Tobella (D. Francisco X.) y se 'ls enterará de lo que deurán practicar y del lloch ahont deurán fer las aplicacions per son compte y risch, però sempre ab la deguda inspecció é intervenció.

En la Granja Experimental de la Provincia s' admeterán tots los preparats pera combatre las maluras criptogámicas del cep, prévia autorisació del professor interi d' agricultura teórich-práctica de la mateixa, lo citat Sr. Tobella, ab qui podrán entendre's directament.

Lo Secretari:

MARTÍ PUJOL.

Badalona 16 Abril 1890.

Secció d' agricultura práctica

Un bon exemple per imitar.

Després de la campanya contra 'l *mildiu*, á mitx any passat, lo Consell d' Estat del cantó de Vaud, Suissa, decidí que fos obligatori lo tractament de las vinyas contra lo *mildew*. Los ajuntaments de las poblacions vitícolas fixarán cada any la época dels tractaments y si alguns propietaris deixessin d' observar las instruccions donadas pel govern, los ajuntaments aplicarán lo sulfat de coure á las vinyas per compte dels propietaris recalcitrants.

Heus aquí una determinació que té en compte lo govern aquest any, á fi de conseguir que aplicat lo remey á temps se vegin las vinyas completament lliures del *mildew*.

Pels ultims travalls de M. Munts, secretari del Institut agronómich de Paris, se sap que 'ls rahims de vinyas atacadas de *mildew* y las no atacadas, presentan las diferencies següents, comparadas ab altres rahims tractats per lo sulfat de coure:

Los rahims no tractats tenen lo grá d' un pes mitj de 1,04; sucre per 100 de most 9,40; ácit (expressat en ácit sulfúrich) per litro 5,20.

Los rahims tractats tenen lo grá d' un pes mitj de 1,45; sucre per 100 de most 15,30; ácit (expressat en ácit sulfúrich) per litro 5,20.

Com se veu per las anteriors experiencies, resulta que 'ls rahims de vinyas tractadas contenen una quinta part mes de pés en lo grá, una tercera part mes de sucre en lo most y menos ácit, que son los que comunican al vi aquesta mena de gust áspre que 'ls fa desmereixer.

Heus aquí un bon exemple per imitar en nostre pays, si 'ls governants se preocupessin dels interessos generals y no de las menuderies de partit y personals.

CORRESPONDENCIA

Arbós 16 de Abril de 1890.

Sr. D. FRANCISCO X. TOBELL Y ARGILA.

Mon amich Sr. Director: Terrible principia la atmósfera pera 'l país vitícola del present any ahont lo viticultor ha sufert tant y n' obstant las continuas pluhas serán las grans favoritas pera 'l gérmen del mildiu, que de continuar aixís jo crech qu' el sulfat será impotént si cada dia no 's hi es á sobre, y los pagesos de cultius ó de payssos de cereals no 'ns ajudan á la aplicació de dits elements. ¿Y dels polvos preservatius á que 'n farém si la pluja los treu de las plantas al cap de dos horas que hi son? ¿y com ho farán los pagesos montanyosos y costosos de portar los líquits si cada dia hi han de ser á sobre? ¿produhirá tant la viticultura com costará si continúa aixís? no: jo tinch alguns amichs á Fransa y vista la mala situació ab que 's presenta l' any, se han apressurat á escriurem, en particular Mr. Marius Combes y 'l Sr. Director de la Escola de Montpellier, que deixi 'l sulfat á la segona sulfatació y que emplehi lo acetat ó siga 'l verdet pur extra sech, lo cual ja 'n tinch 237 k. y aixís ho faré vingui 'l temps com vulgui, no tindre de sulfatar tantas vegadas per quan lo verdet las pluhas no 'l trahen de las fullas, sinó al contrari: hi penetra mes fort y una sola aspersió equival á 3 ó mes sulfatadas de sulfat y al menos se pot dormir tranquil, no s' hi emplea tan de jornals y 's surt del pas defensant la cullita y de una vegada 's combat lo terrible bolet del mildiu. Si bè es veritat que 'l verdet está á un preu exagerat, pero 's gasta lo mateix ab una aplicació d' ell que ab 3 sulfatadas de sulfat y á lo menos un está preservat mes prompte y no 's necessita tanta gent á treballar, supost que no son sols los ceps quins necessitan tot lo treball, que á una mateixa temporada hi ha altres travalls á la terra també imprescindibles. Las dósís que me han aconsellat, vistos los esperiments y bons resultats que ha donat ó que doná l' any passat á Fransa, son de 1 á 2 ks. per hectólitre y la meva intenció es de posarhi 4 lliuras per carga d' aygua.

No hi vá cals ni res més sinó lo acetat disolt y pur ab l' aygua clara ahont resulta un blau transparent con l' aygua

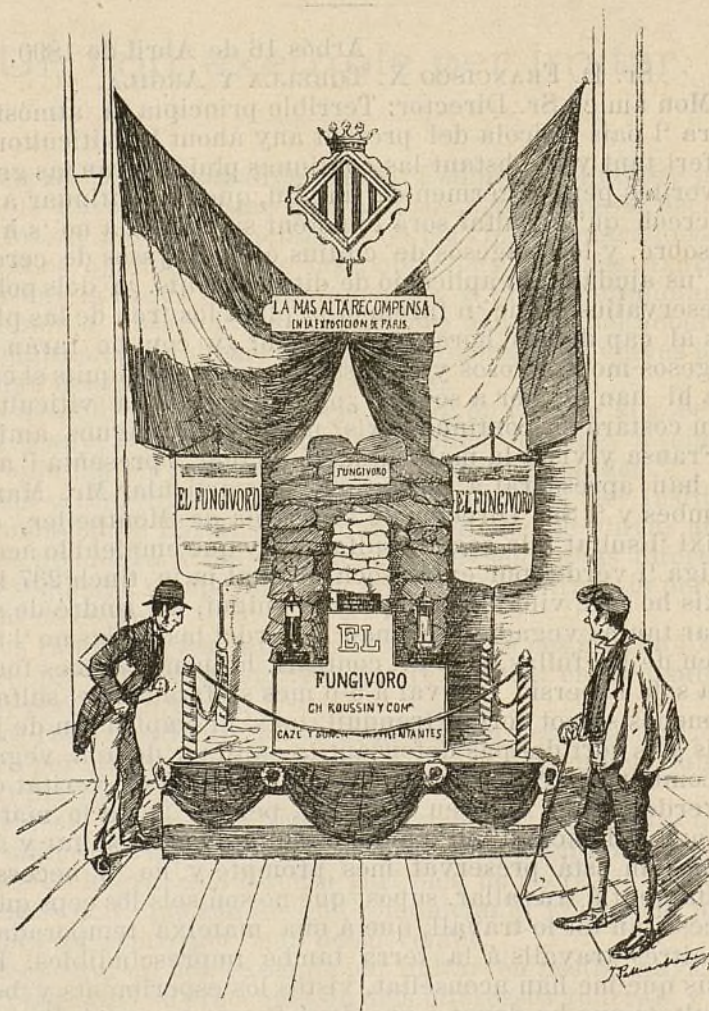

Figura 255.

Una de las instalaciones que ab justicia eridá mes la atenció dels visitants, en lo Concurs-exhibició vitícola de Badalona, celebrat en Mars prop-passat.

clara y no hi ha materia alguna que destorbi cap classe de pulverisador; pero hi ha que advertir que l' acetat es molt perillós per pendrehi mal, sobre tot si ho maneja un poch previsor y si se aplica ab pulverisadors, que véssin ó puguin sobrexir-se per sobre en cas de traspassos de valls ó punts montanyosos, al propi temps vigilar molt que las criaturas no hi puguin intervenir, com també manejarlo ignorants.

Si algú té intenció de provehi de dit producte, que vigili ab la classe y preu, puig hi ha comers de mala fé que fá menjá gat per llebre, lo verdader verdet es ab pans ó bolas tan fortas com la pedra, alerta donchs ab lo preu y puresa y si algun vol quedar ben servit baix garantía de puresa, jo 'l tinch de procedencia llegal y puch servir á qui vulgui viure sens cuidado de ser enganyat del preu y calitat: ho adverteixo per un bé de tothom, donchs jo no hi vuy fer cap negoci, sinó per que no enganyin á ningú, com m' enganyaren á mi l' any passat, y escarmentat per aixó donó 'l crit de alerta pagesos, ja que som los que sufrim y paguém.

Un altre dia donaré 'l modo de poderse 'l fabricá cada hu á casa seva ab molta economia y puresa, al propi temps que evitar qu' els estrangers nos explotin ab lo sulfat, per ser lo verdet lo últim que no 'ns quedarà cap mes remey de aplicar á las vinyas, ja que son los ceps qui 's te de menester per ferlo. Espero Sr. Director que publicará aixó ja que 's de interés general.

Mani y disposi del seu amich y S. S.

Juan Miravent y Colomer.

Secció de varietats.

Vallromanas.

La posició geográfica de Vallromanas de Montornés es una verdadera Vall, closa tancada per colinas molt elevadas, com Sant Matheu, Más Miquel, Sant Miquel, y 'l rocá de 'N Mayolas, deixant á dintre la Vall la Iglesia, las casas (encara que separadas) també quedan tancadas á dins

de la Vall, de manera que es un verdader tancat per montanyas inespugnables en temps de guerra; puig una petita forsa á dalt de Sant Miquel, podria resistir una forsa cent vegadas superior. A dalt de dita altura, hi existeix una Torre Castell rodó enrunat, deu ser recort dels Romans; en temps de la rassa moruna, Castell que debia servir de defensa dels mateixos, y per aixó debia pendre lo nom de Vallromanas.

Són clima es envejable puig á l' hivern lo tancat la abrigo en particular de las bufadas del Montseny, y al estiu reb part de la brisa del mar, de manera que los rigors de las estaciones se passen molt bé. País de molta salut, aquells manantials d' ayguas tan ricas ferruginosas y carbónicas com las den Pátua (a) Tirana, que los Masnovins visitan ab freqüencia, fenthi unas grans fontadas, com la Font den Gurgui Grós, á la que deixant apart la propietat del aygua, es una font deliciosa, puig te sa taula y banchs de pedra circulars, la piqueta per refrescar, altra piqueta, y safretx per rentar, además grans roures que sombrejan lo lloch, ab un plá separat, per fer lo foch y coure la vianda. Hi ha además las fonts del Bord, den Ginesta, sens contar la den Gurri, que es ben coneguda per los cassadors quan van á cassar las llebras, cunills, tuxóns, guineus, perdius, esparvers y gatgs. No parlém dels richs vegetals, puig de tots se podria extraure sucre; aquella mel tan rica que se aplega, aquell most tan bó que se recull, en fi es un país deliciosissim y de salut, Sant Vicens de Vallromanas.—E. A.

Secció de noticias agrícolas.

¡Alerta ab lo mildiu y black-rot!—Per noticias que tenim de la costa de Llevant, del Panadés y del Vallés, lo *mildiu* y *black-rot* han aparegut desgraciadament en lo terme de Sant Pol de Mar, propietats de D. Joseph Tobella (Reig) y lo *mildiu* en altres de Vilafranca y Granollers, per qual motiu s' están sulfatant las vinyas y aplicant polvos anti-criptogámichs en los ceps de las citadas comarcas, á fi d' evitar los terribles estragos de ditas maluras.

Com las condicions admosféricas (humitat, temperatura y falta de sol) li son tan propicias en la época actual, no

es estranya la seva invasió, de la que devém lliurar-nos preventivament, ab probabilitats de tenirla molt intensa en l'any que cursa.

A petició d'alguns subscriptors, en lo número vinent nos ocuparem del *black-rot*, en especial.

Animals tossuts.—Cuan se vol fer aixecar un animal que per droperia ó fadiga ha caygut á terra, tossant á las instigacions que solen emplearse vulgarment pera lograr-ho, avans d'acudir als mals tractes, que no sempre solen donar bons resultats, deu acudir-se al següent recurs: encenguis un grapat d'herba seca, palla ó fullaraca, qual-sevol drap ó simplement un paper, y aplicant lo fum al nas del animal, desseguida s' aixecará, impulsat per lo desitx d'aspirar ayre pur que li falta ab lo procediment indicat.

A sulfatar s' ha dit.—En vista de que en alguns punts la vinya té ja una brotada, de mitx á un pam, es precis que no 'ns descuydém de sulfatar *preventivament*, si no volém perdre la cullita de rahims. Si deixém apoderar la malura en las vinyas, los ceps se migrarán y lo fruyt será escás y raquitich, perjudicantse notablement la planta y quedant escanyolits los brots. No cal esperar, si volém serhi á temps. D'altre manera, quan *seriam reconeguts, estariam perduts*.

Als vuit dias de feta la primera ensofrada, poden sulfatar los que usin líquits.

Comissió de defensa contra la filoxera —La de la Provincia de Barcelona está acabant de montar lo viver de ceps americans de Sta. Margarida, Monjos (Vilafranca del Panadés), després d'haver deixat per terminats los de Piera y de Badalona, á càrrech, aquest últim, del Foment de la Agricultura de dita Vila.

També lo Gremi de Pagesos, de Sabadell, ha repoblat lo seu particular ab aquellas varietats que ha cregut mes apropiadas als terrenos d'aquella Comarca, procurantse las de llegítima calitat, procedents de llevor dels Estats Units y produhidas en lo pays del Sr. Tobella de S. Pol de mar.

Conversas rurals.—Lo diumenje anterior, com haviam anunciat, ne doná una en Sant Celoni, lo director de L'ART DEL PAGÉS, sobre la manera d'emplear los materials anti-

criptogámichs pera combatre las maluras de la vinya y lo modo de fer funcionar los aparatos destinats á dit objecte. La conversa del Sr. Tobella se vejé afavorida de concurrents y fou presidida per lo Gobernador Militar de Gerona D. Joaquim de Ahumada, entussiasta agricultor y propietario rural, tenint á sos costats al Sr. Santigosa, tinent de Alcalde, per malaltia del Alcalde, Sr. Alfáras y al Sr. Jutje municipal de dita Vila.

Terminada la conversa, fetas las prácticas corresponents y després de reconeixer sofre y sulfats, lo públich, per mediació del Sr. Santigosa, doná las gracias al conferenciant, demanantli un altre conversa sobre la substitució de la vinya per ceps americans, á lo cual accedi lo Sr. Tobella pera la época oportuna.

Demá, dit senyor deu trovarse á Sabadell pera altre conversa pública, ahont ha sigut convidat per lo Centre Catalá de dita Ciutat, á fi de tenirla en lo Foment Mercantil, Industrial y Agrícola de la mateixa.

De la casa Alesan — Hem rebut lo llibret *Tratamientos é instrucciones para combatir el mildiu* que la acreditada casa Alesan de Barcelona, acaba de publicar ab aqueix titol y que reparteix entre sos clients. En ell hi ha apuntats los tractaments preventius del mildiu, remeys líquits y en pols, ab las fórmulas corresponents; terminant ab unas observacions generals pera fer las operaciones de la manera mes apropiat.

Es lo millor prospecte que tan antigua casa podia donar als seus parroquians pera servirlos de norma al fer las operaciones necessarias pera aplicar dits materials.

La Avicultora Catalana. — Ab aqueix nom s' ha constituït á Barcelona una Societat Mercantil anónima, quals estatuts hem tingut ocasió de fullejar. Segons diu son article segon, l' objecte de la mateixa es la producció en gran escala per medi de la incubació artificial, de viram y sa venda, aixís com la dels productes naturals d' aquella, tant alimenticis com industrials y d' adob (ous, plomas excrements, etc.)

Actualment está funcionant en la finca rústica coneguda per la *Torre roja*, sita en lo terme Municipal de Viladecans.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.--BARCELONA